

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
«19» листопада 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2019

Розробник: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від "11" січня 2019 року № 1

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

_____. 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ О.П.Петрикова

Робочу програму перевірено

_____. 2019 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
« ____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2019

Розробник: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “11” січня 2019 року № 1

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

_____. 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ О.П.Петрикова

Робочу програму перевірено

_____. 2019 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	6
3. Результати навчання за дисципліною.....	7
4. Структура навчальної дисципліни	8
5. Програма навчальної дисципліни	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Ладо-тональні та метро-ритмічні аспекти музичної мови ..	9
6. Контроль навчальних досягнень.....	11
7. Навчально-методична карта дисципліни	2
8. Рекомендовані джерела.....	2
9. Додаткові ресурси.....	2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	-
Семестр	2	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, у тому числі:	60	-
Аудиторні	36	-
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	20	-
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета - формування і розвиток музично-слухового й музично-аналітичного досвіду студента, що передбачає вільне володіння навичками чистого інтонування музичного матеріалу в різних формах, цілісного сприйняття музичного твору, грамотного аналізу окремих елементів музичної мови, глибокого осмислення композиційних, жанрово-стильових та стилістичних особливостей музичного твору як художнього об'єкту.

Завдання:

- формування навичок чистого інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа одноголосних мелодій, двоголосних фрагментів;
- розвиток внутрішнього слуху (уміння визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, функціонально-гармонічну канву хорової партитури, її ладо-тональні, темпові зміни, композиційні особливості);
- розвиток навички ансамблевого виконання;
- розвиток навички аналізу музичних творів та елементів музичної мови;
- формування осмисленого ставлення до музичного мистецтва різних епох;
- формування навичок запису одноголосного диктанту;
- розвиток навички добору функціонального басу / акомпанементу до заданої мелодії (класико-романтичного стилю або естрадно-джазового);

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

- розвинені музично-слухові уявлення та інтонаційна компетентність;
- сформовані навички музично-слухового аналізу та відтворення елементів музичної мови;
- уміння цілісно сприймати музичний твір будь-якої доби, стилю або жанру та інтерпретувати його;
- сформовані початкові композиторські навички;
- володіння навичками самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет та методами його обробки із застосуванням сучасних музично-інформаційних технологій;
- мисленнєва активність, уміння творчо розв'язувати навчальні та професійні завдання.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні: комунікативна, інформаційна, науково-дослідна, самоосвітня, універсальна.

Спеціальні:

музично-теоретична:

- здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, аналізу музичних творів;
- навичка вільно читати з листа музичні приклади різного рівня інтонаційно-ритмічної складності;
- уміння записати на слух мелодію в будь-якому стилі та тональності;
- уміння по пам'яті відтворити певні засоби музичної виразності (фрагмент музичного тексту);
- уміння добору функціонального басу / акомпанементу до заданої мелодії на музичному інструменті;

інформаційно-технологічна:

- навичка самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- уміння відшукувати, систематизувати та аналізувати інформацію;
- уміння створювати мультимедійні презентації, складати анотації, коментарі до музичних творів;
- уміння послуговуватися мультимедійними програмами та онлайн-платформами з дисципліни Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо та укладати зразки мультимедійних завдань.

Вивчення курсу Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо здійснюється в тісному зв'язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів (поліфонія) та передбачає створення студентами результативного творчого проекту, який синтезує програмні результати вивчення зазначених дисциплін та презентує рівень навчальних досягнень студентів у творчій формі.

Навчальний матеріал дисципліни побудований на прикладах світової та української класичної та естрадної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
			Аудиторна:	Самостійна
			Практичні	
Змістовий модуль 1. Ладо-тональні та метро-ритмічні аспекти музичної мови				
Тема 1.1.	Три види мінору та мажору	9	6	3
Тема 1.2.	Ритмічні труднощі: тріоль, різновиди синкоп і пунктирів	6	4	2
Тема 1.3.	Інтервали на ступенях гармонічного мінору та мажору. Характерні інтервали	9	6	3
Тема 1.4.	Мішані та змінні розміри. Схеми диригування	4	2	2
Модульний контроль		2		
Разом		30	18	10
Змістовий модуль 2. Морфологічні та синтаксичні одиниці музичної мови				
Тема 2.1.	Тризвук, його різновиди	6	4	2
Тема 2.2.	Обернення тризвуків	9	6	3
Тема 2.3.	Будова мелодії. Період. Прийоми та засоби мелодичного розвитку	4	2	2
Тема 2.4.	Діатонічні лади народної музики	9	6	3
Модульний контроль		2		
Разом		30	18	10
Усього		60	36	20

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Ладо-тональні та метро-ритмічні аспекти музичної мови

Тема 1.1. Три види мінору та мажору

Мета: засвоєння ладових особливостей трьох видів мінору / мажору, розвиток навичок інтонування ступенів, сольфеджування одноголосних та двоголосних музичних прикладів та запису одноголосних диктантів у різних видах мінору / мажору в тональностях 0-3 знаків, набуття слухового досвіду визначення ладового забарвлення музичних фрагментів, формування навичок створення мелодій у вивчених ладах.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 1.2. Ритмічні труднощі: тріоль, різновиди синкоп і пунктирів

Мета: засвоєння ритмічних формул з використанням тріолей, різновидів синкоп та пунктирів у простих та складних розмірах, розвиток навичок інтонування, сольфеджування, слухового аналізу та запису диктантів з використанням вивчених ритмічних труднощів у простих та складних розмірах у тональностях 0-3 знаків.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 1.3. Інтервали на ступенях гармонічного мінору та мажору. Характерні інтервали

Мета: осмислення відмінностей інтервалів натурального та гармонічного мінору / мажору, усвідомлення закономірностей появи тритонів та характерних інтервалів на ступенях гармонічного мінору / мажору, засвоєння особливостей розв'язання характерних інтервалів, розвиток навичок інтонування інтервалів з подальшим розв'язанням (зокрема й характерних) у гармонічному мінорі / мажорі у тональностях 0-3 знаків, набуття практичного досвіду аналізу образно-емоційного змісту музичних прикладів у гармонічному мінорі / мажорі з використанням характерних інтервалів.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 1.4. Мішані та змінні розміри. Схеми диригування

Мета: усвідомлення специфіки мішаних (п'ятидольних, семидольних) та змінних (рівномірно-змінних, нерівномірно-змінних) розмірів, опанування схем диригування у мішаних розмірах, засвоєння форм запису мелодій у мішаних та змінних розмірах, набуття досвіду сольфеджування музичних прикладів у мішаних та змінних розмірах та визначення на слух метричних особливостей музичних фрагментів у мішаних та змінних розмірах.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Морфологічні та синтаксичні одиниці музичної мови

Тема 2.1. Тризвук, його різновиди

Мета: набуття слухового досвіду визначення фонізму мажорного, мінорного, збільшеного та зменшеного тризвуків, усвідомлення відмінностей їхньої структури, осмислення виразності звучання різновидів тризвуків у музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування чотирьох видів тризвуків від різних звуків, сольфеджування одноголосних мелодій та запису диктантів з використанням різних видів тризвуків у тональностях 0-4 знаків.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 2.2. Обернення тризвуків

Мета: розвиток слухового й аналітичного досвіду визначення фонізму обернень мажорного, мінорного, збільшеного та зменшеного тризвуків. обернень, усвідомлення відмінностей їхньої структури, осмислення виразності звучання кожного з обернень певного виду тризвуку в музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування чотирьох видів тризвуків та їх обернень, побудованих від різних звуків, сольфеджування мелодій та запису одноголосних диктантів з використанням різних видів тризвуків та їх обернень у тональностях 0-4 знаків.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 2.3. Будова мелодії. Період. Прийоми та засоби мелодичного розвитку

Мета: осмислення поняття інтонації, усвідомлення закономірностей розвитку музичної думки, ознайомлення з найпростішими структурами мелодій, різновидами мелодичного руху, засвоєння структурної логіки форми періоду, типів каденцій, принципів членування мелодії, найбільш уживаних прийомів та засобів мелодичного розвитку, набуття досвіду сольфеджування, слухового аналізу та запису мелодій у формі періоду в тональностях 0-4 знаків.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

Тема 2.4. Діатонічні лади народної музики

Мета: ознайомлення з діатонічними семиступеневими ладами народної музики (грецькими, пентатонікою двох видів), засвоєння структури звукорядів означених ладів, формування навичок чистого інтонування ступенів звукорядів вивчених ладів, розвиток навичок сольфеджування одноголосних прикладів та запису мелодій у вивчених ладах народної музики, набуття слухового досвіду розпізнавання ладового забарвлення музичних фрагментів.

Джерела: 1-3, 7-9, 11, 15.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
Робота на практичних заняттях	10	9	90	9	90
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Разом		-	144	-	144
Максимальна кількість балів: 288					
Розрахунок коефіцієнта: $288 : 100 = 2,88$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Ладо-тональні та метро-ритмічні аспекти музичної мови		
1.1.	Три види мінору та мажору	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування звукорядів, тетраходів, типових комбінацій стійких і нестійких ступенів у трьох видах мінору та мажору в тональностях 0-3 знаків; – сольфеджування одноголосних та двоголосних прикладів у різних видах мінору та мажору в тональностях 0-3 знаків; – визначення на слух ладових особливостей музичних фрагментів у аудіо-записах; – створення мелодій з використанням заданих комбінацій ступенів у різних видах мінору та мажору в тональностях 0-3 знаків; – аналіз ладових особливостей творів репертуару з фаху.
1.2.	Ритмічні труднощі: тріоль, різновиди синкоп та пунктирів	<ul style="list-style-type: none"> – шумове відтворення ритмічного рисунку мелодій з використанням вивчених ритмічних труднощів у простих та складних розмірах; – сольмізація мелодій з використанням вивчених ритмічних труднощів у простих та складних розмірах; – інтонування звукорядів та тетраходів у різних видах мінору та мажору з використанням вивчених ритмічних труднощів; – сольфеджування мелодій з використанням вивчених ритмічних труднощів у простих та складних розмірах; – створення ритмічних партитур у простих та складних розмірах з використанням вивчених ритмічних труднощів; – пошук вивчених ритмічних труднощів у творах із фаху.
1.3.	Інтервали на ступенях гармонічного мінору та мажору. Характерні інтервали	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування інтервалів на різних ступенях гармонічного мінору / мажору, зокрема й характерних інтервалів із розв'язанням у тональностях 0-3 знаків; – письмові вправи з побудови характерних інтервалів із розв'язанням; – сольфеджування одноголосних та двоголосних прикладів з використанням характерних інтервалів у мажорних та мінорних тональностях 0-3 знаків; – створення мелодій з використанням характерних інтервалів у тональностях 0-3 знаків; – визначення на слух інтервалів (зокрема й

		<p>характерних) у музичних фрагментах в аудіо-запису;</p> <ul style="list-style-type: none"> – пошук характерних інтервалів у мелодіях творів із фаху.
1.4.	Мішані та змінні розміри. Схеми диригування	<ul style="list-style-type: none"> – шумове відтворення ритмічного рисунку мелодій у мішаних та змінних розмірах; – сольмізація з диригуванням мелодій у мішаних та змінних розмірах; – сольфеджування із диригуванням мелодій у мішаних та змінних розмірах у тональностях 0-3 знаків; – визначення на слух метричних особливостей музичних прикладів у аудіо-запису; – створення ритмічних партитур з використанням мішаних та змінних розмірів; – пошук мелодій у мішаних /змінних розмірах серед творів репертуару з фаху.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Морфологічні та синтаксичні одиниці музичної мови		
2.1.	Тризвук, його різновиди	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування від звуків вгору та вниз чотирьох видів тризвуків; – письмові вправи з побудови тризвуків чотирьох видів від різних звуків угору та вниз; – сольфеджування мелодій з використанням різних видів тризвуків у тональностях 0-4 знаків; – визначення на слух тризвуків у музичних прикладах в аудіо-запису; – створення мелодій з використанням тризвуків різних видів у тональностях 0-4 знаків; – аналіз образно-емоційного виразових якостей тризвуків різних видів у творах репертуару з фаху.
2.2.	Обернення тризвуків	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування від звуків вгору та вниз сектакордів та кварт-сектакордів чотирьох видів; – сольфеджування мелодій з використанням обернень різних видів тризвуків у тональностях 0-4 знаків; – письмові вправи з побудови обернень тризвуків чотирьох видів від різних звуків угору та вниз; – визначення на слух тризвуків та їх обернень у творах в аудіо-запису; – створення мелодій з використанням вивчених акордів у тональностях 0-4 знаків; – пошук тризвуків та їх обернень у творах репертуару з фаху.
2.3.	Будова мелодії. Період. Прийоми та засоби мелодичного розвитку	<ul style="list-style-type: none"> – сольфеджування мелодій у формі періоду з використанням різних видів каденцій, прийомів та засобів розвитку; – аналіз нотного тексту мелодій з погляду визначення їх структури, каденцій, прийомів та

		засобів розвитку; – слуховий аналіз музичних прикладів у аудіо-запису з погляду визначення їх структури, каденцій, прийомів та засобів розвитку; – створення мелодій у формі періоду з використанням різних каденцій, прийомів та засобів розвитку у тональностях 0-4 знаків.
2.4.	Діатонічні лади народної музики	– інтонування звукорядів діатонічних ладів народної музики; – сольфеджування одноголосних та двоголосних прикладів у вивчених ладах; – письмові вправи з побудови звукорядів вивчених ладів від різних звуків угору та вниз; – визначення на слух ладових особливостей музичних фрагментів у аудіо-записах; – створення мелодій у вивчених ладах; – пошук діатонічних ладів народної музики у творах репертуару з фаху.

Кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням елементів електронних завдань.

Форма проведення: комбінована

Максимальна кількість балів: 25

Зміст: усний музичний диктант (максимальний бал - 5), слуховий аналіз (максимальний бал - 5), сольфеджування (максимальний бал - 5), інтонаційні вправи (максимальний бал - 5), творчі завдання (максимальний бал - 5)

Критерії оцінювання:

22 – 25 балів - не більше однієї помилки в усному музичному диктанті, чисте інтонування з листа музичного прикладу у класико-романтичній стилістиці, до двох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вільне оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

17 – 21 бал - не більше трьох помилок в усному музичному диктанті, до трьох огріхів в інтонуванні з листа музичного прикладу класико-романтичної стилістики за умови

дотримання музичного строю, до трьох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вправне оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

16 – 11 балів - до чотирьох помилок усному музичному диктанті, до чотирьох помилок у читанні з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики, до трьох помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, обмеженість оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

1 – 10 балів - більше п'яти грубих помилок усному музичному диктанті, інтонування з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики із значною кількістю помилок та недотриманням музичного строю, до шести помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, неспроможність оперувати інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом 60 год.: практичні – 36 год., самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 4 год.								
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Ладо-тональні та метро-ритмічні аспекти музичної мови				Інтервали. Складні розміри			
Кількість балів за модуль	144 бали				144 бали			
Практичні	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.
Теми практичних занять	Три види мінору та мажору (6 год)	Ритмічні труднощі: тріоль, різновиди синкоп і пунктирів (4 год)	Інтервали на ступенях гармонічного мінору та мажору. Характерні інтервали (6 год)	Мішані та змінні розміри. Схеми диригування (2 год)	Тризвук, його різновиди (4 год)	Обернення тризвуків (6 год)	Будова мелодії. Період. Прийоми та засоби мелодичного розвитку (2 год)	Діатонічні лади народної музики (6 год)
Практичні заняття (всього 209 балів)	(1+10)*3	(1+10)*2	(1+10)*3	(1+10)*1	(1+10)*2	(1+10)*3	(1+10)*1	(1+10)*3
Самостійна робота (всього 40 балів)	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			
Разом	288 балів							

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Драгомиров П. Учебник сольфеджио / П. Драгомиров . – Москва : Музыка, 1991. – 63 с.
2. Калмыков Б. Сольфеджио. Часть 1, одноголосие / Б. Калмыков, Г. Фридкин. – Москва, 1962.
3. Красинская Л. Элементарная теория музыки. Учебное пособие. 4-е изд., доп. / Л. Красинская, В. Уткин. – Москва : Музыка, 1991. – 334 с.
4. Незванов Б. Хрестоматия по слуховому гармоническому анализу / Б. Незванов, А. Лашенкова. – Ленинград, 1976.
5. Островский А. Сольфеджио / А. Островский, С. Соловьев, В. Шокин. – Вып. 2. – Москва, Сов. композитор, 1977. – 176 с.
6. Серебряный М. Диктанты на основе эстрадной и джазовой музыки / М. Серебряный. – Київ : Музична Україна, 1989.
7. Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки / М. Серебряный. – Київ : Музична Україна, 1987.
8. Скребкова О. Хрестоматия по гармоническому анализу / О. Скребкова, С. Скребков. – Москва, 1967.
9. Смаглій Г. Основы теории музыки 2. вид., доп. і перероб. / Г. Смаглій, Л. Маловик. – Харків : Факт, 2001. – 384 с.

Додаткові

10. Кириллова В. Сольфеджио. – Ч. 1. / В. Кириллова, В. Попов. – Москва, 1987.
11. Крунтяева Т. Словарь иностранных музыкальных терминов / Т. Крунтяева, Н. Молокова, А. Ступель. – Ленинград : Музыка, 1985.
12. Ладухин Н. 1000 примеров музыкального диктанта / Н. Ладухин. – Москва : Музыка, 1981. – 87 с.
13. Стронько Б. Ю. Диктанты з сольфеджіо (одноголосні, інтервально-акордові, гармонічні), аудіо-диск. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації / Б. Стронько. – Вінниця : Нова Книга, 2008.
14. Фридкин Г. Музыкальные диктанты / Г. Фридкин. – Москва : Музыка, 1981. – 207 с.
15. Якубяк Я. Деякі вправи з сольфеджіо / Я. Якубяк. – Київ : Музична Україна, 1972.

9. Додаткові ресурси

Онлайн-платформи:

<http://www.earbeater.com/online-ear-training>
<https://utheory.com/>
<https://www.musical-u.com/ear-training-exercises/>
<https://practicesightreading.com/>
<http://term.in.ua/>